

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Politika hujskanja.

—o.— Vemo, da se v nevarnost podajemo! Upije se v nas in predbaciva se nam grda očitanja, in kadar nas vender skušnjava premore, da izustimo besedo v našo obrambo, nastanejo nam iz tega novi križi!

Primeri iz vsakdanjega življenja ne bode odveč. Mirno sediš s svojim znancom v navadni družbi. Ne ti, ne tvoj tovariš nemata žale misli v srci, nobenega oblačka ni nad vama. Zdajci k vajini mizi primakne svoj stol človek, čegar družbo težko prenašaš, ker ga poznaš. Ne pozna ga pa tvoj znanec še od „znane strani“. Vsak čas se bode usulo, pričakuješ ti, se bojiš. V resnici, je že začel! Obrne se k tebi in živo ti jame očitati, kaj vse si tu pa tam govoril o svojem znanici, ki je navzočen. V dotiko te spravlja z osobami in družinami, katerih ti niti ne poznaš, a si v pričo njih opravljal svojega znanca. Smehlja se, poslušas laži, a neljuba ti je stvar, ker na obrazu svojega prvega tovariša bereš začudenje, iznenadenje in pričakovanje, kedaj da ti poprimeš besedo in očitanja zavrneš. Konečno vender izpustiš dve ali tri hladne besede. Ali s tem poslal si vihar v ogenj! Dvomljivi značaj postane

pogumen, in zmage vesel opozarja tvojega znanca: Ali vidite, kako se zagovarja, kako se nedolžnega dela? Mari potrebujete še drugih dokazov, da so resnične moje trditve? — Tebi ne kaže nego molčati. A uprav ta tvoja previdnost potrdi tvojega neizkušenega znanca v slabi slutnji; za slovo ti ves užaljen dá besedo, da se je zelo varal nad tabo in da se bode vedel odposlej ogibati tvoje družbe. Storjena je nezaupnost, ako ne celo sovraštvo! Tebe to boli, morda bode to imelo celo slabih nasledkov za druge, katerih blagor je tebi izročen, ali kaj moreš, kaj hočeš? Času in ugodni priliki bodeš prepustil, da se stvar spozna in nezakriviljena zmota popravi. Podpihovalec pa je vesel, zadovoljil je svojemu instinktu, svojemu temperamentu ali svojemu posebnemu motivu!

Razdirajoča ta prikazen v življenji ni redka! V mnogih veselih „večernih“ družbah se jo še skrbno goji in s posebno pozornostjo se spremlja njene dogodke. Na rokah navadno nosijo tistega, ki ume pogoditi take „klasične šale“, da se ljudje „z glavo trkajo“ in konečno ločijo v smrtnem sovraštvu. Ali opazuje se tudi to, da se hujškaču čestokrat slabo izplača njegovo frivolno igranje! Čestokrat mu usoda odmeri s polenom zaslužen nagrado, ako ne pride še kaj hujšega. Zgodi se pa tudi tako, da ga jamejo zapuščati navdušeni njegovi pristaši! Skoro gotovo namreč pride, da si hujškač tudi te svoje prijatelje konečno izbere za svoje sedalo, nemalokrat za svojo „prijateljsko“ žrtev. In tedaj naša občutljivost, ki se je čudila in smijala ščuvarskim manévrom, dokler neso veljali nam in našim eksistencam, postane hipoma sita neprestanih šal in tekom dogodkov je celo primorana, ogniti se vselej občudovanemu hujškaču s pota, kadar bi ga srečati imela! Podpihovalec in hujškač ostane osamel. In v tej osamelosti tiči velika kazen in pokora, zlasti za takomenovane „ženjalne“ hujškače ter intrigante!

Tako v navadnem življenji. Ali tudi v življenji, ki se imenuje politika, nabajajo se ljudje s takimi slabostmi! Vedó se jednako malenkostno in frivolno, kakor hujškači v vsakdanjem življenji. Ali še vender je velika razlika! Komur je narod pot utéril v uzvišene kroge in na svojih ramenih dvignil ga v družbo mož, katera ima posebno življenje za izročeni si narod, ta naj gleda, da tega življenja ne ostrupeje s svojo slabo krvjó! Intriga, ki jo v političnih teh krogih skovári

slabokrven hujškač, prelije se v žile c-lega naroda in razburjena je kri po celem njegovem životu! Ako se umeten srd potisne mej faktorje, katerih skupno delovanje za narodovo življenje pomeni kruh n vodo, tedaj je ustavljeno celega naroda mirno napredovanje do tistega časa, ko je izvojevan boj, zanetjen s herostratičnim činom političnega hujškača! Tej krivdi se na duo pogledati ne dá!

Žalibog! da smo prisiljeni na to krivdo opozarjati tudi mej nami! Nasprotstva, ki sedaj plapolajo v naši deželi, upihala jih je ta krivda! Iščimo po uzrokih, zakaj, kakor je čitati, sedanja visoka vlada nezaupno gleda na slovensko nezavisno narodno stranko, iščimo jih in našli jih bomo zgolj v osobi našega političnega „Hetzbruder“-ja! On opravljal je službo hujškača in opravlja jo še dandanes! Poskusil je to srečo svojo pri visokorodnem našem deželnem načelniku, in ker se mu je tu tako dobro obnesla, spustil je ob zadnjih mestnih volitvah zadnjo psovko v nas, nesrečne „radikalce“. Verjelo se je vse, povpraševalo se ni po resnici! Poslušalo se je moža, katerega je slovenski narod nekako za poskušnjo počastil s svojim zaupanjem, in ni se videlo potrebe, posvetovati se o prenašanju govoricah z možmi, ki našega naroda mnenje poznajo, ker so ga oni vzgojili. Hujskanje je doseglo svoj namen: počrneni so in za nevarne spoznani možje, ki so še pred letom dní uživali veliko zaupanje v dvorci na Turjaškem trgu! Da bi se jih pripravilo tudi ob zaupanje pri hvaležnem jim narodu, zato se jih sramoti in napada, ne vprašajte — kako?

Ali se pa vse to sklada z načeli, ki smo jih stokrat in stokrat čuli iz ust sedanje Dunajske vlade? Ne! Tudi to nam potrjuje istino, da visoka naša deželna vlada ni prav poučena. — ker poučevati se daje od političnih vročokrvnih hujškačev!

Deželna kmetijska enkéta.

(Dalje.)

O tretjem vprašanji. „Koliko se sme dolgov uknjižiti na kmetški dom,“ poroča g. dr. Vošnjak in pravi, da bi sedaj, ko se je vsprejel predlog, da se upisovanje kmetških domov vrši le prostovoljno, njegovo poročilo skoro ne imelo nikake pomembe. Naj se tedaj izjavijo tiste gospodje o tej zadevi, ki so glasovali, da bode upisovanje le prostovoljno.

LISTEK.

Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

XX. Poglavje.

Veseli ljudje.

(Dalje.)

Sokoli obodreni s kričanjem sokolarjev pali so na race, ta podolgem, oni počez, ta od spredaj, oni so od zgoraj pali kakor kamen na hrbet svojemu plenu.

Odlikovali so se ta dan Bedrjaj in Smeljaj sibirski sokola, Arbas in Aufras, in sokoliči Horjak, Hudjak, Malec in Pelec. Pregarjali so sokoli tudi divje peteline, katere so sokolarji pregnali iz trav in grmov. Čudovito in lepo je bilo letanje različnih sokolov. Divji petelini so neprestano padali z zraka. Nekolikokrat zagnali so se v obupanji konjem pod noge in ujeli so žive lovci. Tudi ni bilo brez izgub. Mladič Gamajun, planivši z visočine na starega

divjega petelina, ki je letel nizko, pal je s prsmi na zemljo in ubil se je na mestu.

Astrec in Sorodum, dva kazanska sokola ušla sta lovcem izpred očíj, ne zmenivši se za zvižganje sokolarjev in golobje krila, s katerimi so mahali.

Najbolj se je odlikoval carski sokol po imenu Adragan. Dva pota spustil ga je car, in obakrat je dolgo ostal v zraku in neprenehoma pobijal razne tice, in ko se je naletal, spustil se zopet carju na rokavico. Tretji pot se je pa Adragan tako razjaril, da ni več pobijal samo poljskih tičev, a tudi sokole, kateri so leteli mimo. Sokola Smeljaj in Kružok pala sta na tla z razkljuvanimi perutami. Zaman so car in njegovi sokolarji vabili Adragana z rudečim suknom in ptičjimi perutami. Beli sokol se je sukal v širokih krogih pod nebom, uzaigoval se je vedno višje in kakor strela se je spuščal na plen; a namesto, da bi se spustil na tla, uzdignil se je Adragan po vsakej novej zmagi višje in nazadnje odletel je izpred očíj.

Poveljnik sokolarjev je izgubil upanje, da bi še dobil Adragana, in podal je carju družega sokola. Pa car je ljubil Adragana, in užalil se je, ko se je

izgubila najboljša ptica. Vprašal je poveljnika sokolarjev, komu je zaukazano gledati na Adragana. Poveljnik je odgovoril, da Triški.

Car je ukazal poklicati Triško. Triška, slutišvi nesrečo, pristopil je ves bled.

— Človeče, — rekel je car, — kako ti paziš na sokola? Zakaj imaš vabilo, ako ne umeš privabiti sokola? Poslušaj, Triška: v tvoje roke položim osodo tvojo; ako mi povrneš Adragana, nagradil te bodem, kakor še nesem nikogar izmej vas; a če se sokol izgubi, ne jezi se, velel ti bodem, odseči glavo, — drugim v strah; jaz že dolgo opazujem, da mej sokolarji ni pravega reda, da tičja zabava gine!

Pri poslednjih besedah pogleda car po strani sokolarskega načelnika, in ta se je prestrašil, kajti vedel je, da car nikogar zaman po strani ne pogleduje.

Triška se ni obotavljal skočil je na konja in oddirjal je iskat Adragana, molil je k svojemu priprošnjiku, svetemu Trifonu, da bi mu pokazal izgubljenega sokola.

Lov se je mej tem nadaljeval. Ni se še jedno

Dr. Namorš pa temu mnenju dr. Vošnjaka ugovarja rekoč, da kdor je uknjižil svoje posestvo za kmetijski dom, istemu se le ugajati mora, ako se določi dotična svota.

Dr. Vošnjak potem poroča o tem vprašanji: V najimenitnejših agrikolturnih državah, v Ameriki in v večjem delu Rusije, kjer je zemlja skupna občinska lastnina (mir,) ne poznajo hipotekarnih dolgov na kmetijskih posestvih. V Ameriki po Homestead Laws (zakoni o kmetijskih domovih) upnik ne sme segati na domacijo z zemljo, katera je k domu pripisana in še celo ne na inventar, kar ga je pri kmetiskem domu. S tem si je ameriška država ustvarila krepki kmetijski stan, kateri seveda tudi po rodovitni neizsrebanj zemlji in ker ni preobložen z davki, lahko celo preko morja konkurira z našimi kmetijskimi pridelki. Na Ruskem je lastnik zemlje „mir“, ki bi mogel tedaj le dolgove delati na skupno lastnino in za skupne namene.

Ker pa so take pravne razmere, kakor pri nas, da se sme dolge v zemljiških knjigah na zemljo uknjižiti, tam raste v malo desetletjih zadolženje tako silno, da je večina kmetov le po imenu lastnik, dokler upnik posojila ne izterja.

Ako se ustanove kmetijski domovi, mora se dosledno omejiti hipotekarno zadolženje.

Tega mnenja so v novejšem času imenitni nacional-ekonomi, kakor: Schäffle, Stein in drugi. Schäffle meni, da bi se zlasti terjatve iz dedščin in iz neplačanih kupnin ne smele uknjižiti in da bi uknjiženi dolgovi ne smeli presegati dveh tretjin vrednostne cene kmetije.

Da bi vsled take določbe kmetije v sili ne dobili potrebnega denarja in zabredli v najhuje stiske, tega se ni bati. Kakor pošten in zanesljiv trgovec brez vsake intabulacije uživa potreben kredit, tako tudi kmetu ne bo manjkalo personalnega kredita, ako zasluži zaupanje. Hranilne in posojilne zadruge delajo na osebni kredit in le malokedaj dadó uknjižiti svoje terjatve.

Za nujne potrebe tedaj zadostujejo zadruge, sicer pa je le koristno za kmeta, če se ne more preveč zadolžiti. Dr. Vošnjak tedaj nasvetuje: „Na kmetijski dom se ne sme več dolgov hipotekarno uknjižiti, nego znaša 15 kratni čisti katastralni prihod.“

G. Ogulin nasvetuje, naj bi veljal le 12 kratni katastralni prihod. G. Potepan misli, da bi bilo dobro določiti i obresti taci uknjiženih dolgov, kateri bi ne smeli iznašati nad 7%. Dr. Vošnjak opomni, da to vprašanje pride še pozneje v razgovor in pri glasovanju vsprejme se po dr. Vošnjaku nasvetovani predlog.

O četrtem vprašanji: „Pod katero ceno se kmetijski dom ne sme eksekutivno prodati“, poroča dr. Vošnjak in pravi:

Zgodilo se je šestokrat, zlasti pred nekaterimi leti, da so kmetije pri tretji eksekutivni dražbi bile prav za slepo ceno prodane.

Kupec je potem imel velik dobiček po razkosanju zemljišča, upniki so izgubili, pa tudi za rodino ničesar ni ostalo, nego beraška palica. V zakonu ni nobene določbe zastran cene, ako se katera stvar eksekutivno proda. Novi civilni pravdni red boče tudi v tem imel določbe, a malo je upanja, da se kmalo dožene v državnem zboru.

Zato je letos poslanec Lienbacher predložil državnemu zboru zakonski načrt, katerega so tudi slovenski poslanci podpisali in ki v III. členu izreka, da se kmetija ne sme pri eksekutivni dražbi prodati pod polovico cenilnega zneska.

Taka določba je potrebna in sicer ne samo za kmetijske domove, ampak tudi za druga kmetijske posestva, če tudi ne spadajo mej kmetijske domove, V Tansasu (v Ameriki) se nobeno kmetisko posestvo ne sme prodati pod $\frac{2}{3}$ c. ne.

Dr. Vošnjak nasvetuje: „Kmetijski domovi in sploh kmetiska posestva se pri eksekutivni dražbi ne smejo prodati pod polovico cenilnega zneska.“ G. Ogulin vpraša, gorko se potezajoč za upnike, kje bodo isti dobili povrnitev dolga, on misli, da je ta točka jako fatalna in da se bode nehal ves kredit za kmetovalce, toraj se naj ne določi ničesar. Dr. Šterbenec podpira predlog dr. Vošnjaka, g. dr. Dolenc pa pravi, da se kmetijstva itak pod polovice cene ne prodadó pri eksekutivnih dražbah in da je vendar misliti na to, kako bode upnik prišel do plačila, ako se taka določba uvede, tedaj podpira predlog g. Ogulina. Dr. Vošnjak naglašja, kako pod nič se prodajajo dostikrat kmetiska zemljišča in pravi, da bi bilo tudi za upnike bolje, da se vsaj za polovico proda zemljišče, če se že ne more prodati dražje. Upniki kateri izgubé, so večinoma oderuhi, kateri posojujejo le na oderuške obresti. Pri glasovanju se potem, ko se je zavrzel predlog g. Ogulina, vsprejme z veliko večino predlog dr. Vošnjaka.

O petim vprašanji: „Ali naj imajo občine pravico, da prevzamejo kmetijski dom za tisto ceno, za katero je bil pri eksekutivni dražbi prodan?“ poroča dr. Vošnjak. Poročevalec pravi: Ker bodo tudi na kmetijskih domovih včasih slabi gospodarji, utegne se zgoditi, da bo kmetijski dom po eksekutivni dražbi prodan, bodi si zaradi zaostalih davkov in pristojbin, ali zaradi zaostalih obresti ali odpovedanega dolžnega kapitala. Kajti po ustanovitvi kmetijskih domov se ne misli vstvarjati nekakih fidejkomisov za kmetijske rodbine, ampak le ohraniti celoto kmetije. Ako pa domosed slabo gospodari, bolje je, da pride na kmetijo priden gospodar.

No, če prav je domosed slab gospodar in naj se iz narodno-ekonomičnega ozira umakne boljšemu, vendar je v interesu občine, da ne pride cela rodbina na beraško palico.

Zato bi kazalo, da bi smela občina kmetijo prevzeti v svojo last za tisto ceno, za katero je bila eksekutivno prodana. Občina bi potem kmetijo prepuščala ženi ali otrokom proti vrnitvi kupne cene v amortizacijskih obrokih. Zgodilo se pa bo kaj takega le malokedaj, ker občine navadno nimajo fonda in si tudi ne bodo rade nakladale take odgovornosti. Dr. Vošnjak konečno nasvetuje: „Občine naj imajo predpravo, da prevzamejo kmetijski dom za tisto ceno, za katero je bil pri eksekutivni dražbi prodan.“

Dr. Šterbenec podpira ta nasvet, ker se bodo občine ubranile njim neljubih ljudij. G. Dev priporoča, naj se pravica občin nasvetovana po dr. Vošnjaku razširi tudi na vsa kmetiska posestva. Dr. Vošnjak se ujema s tem predlogom, ki si z njegovim vred jednoglasno vsprejme.

(Dalje prih.)

Trgovska in obrtna zbornica.

Novi volilni red se glasi:

§. 1. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani ima 24 pravih članov, kateri so na dva odseka razdeljeni, namreč:

I. na trgovski odsek,

II. na obrtni odsek, kateremu pripadajo tudi rudarske stvari.

Odsek I. ima 10 članov.

Odsek II. ima 14 članov.

Izmed članov mora domovati tam, kjer stoluje zbornica:

I. iz trgovskega odseka 6;

II. iz obrtnega odseka 8 članov.

§. 2. Trgovski odsek obseza vse trgovske obrti in sicer v prvi vrsti trgovino: z živino, s poljedeljskimi pridelki, z lesom za kurjavo, za stavbe in za orodje, z ogljem vsake vrste, s koksom in s šoto, z zemljinami, s kameni in z rudami, s kovinami in z izdelki od kovin, s stroji vsake vrste, z blagom od gline in stekla, z izdelki od lesa, s kratkim, lesenim, z lepotičnim blagom, s svilo in svilnatimi predeninami, z ovčjo volno in nje predeninami, z bombažem in njega predeninami, z lanom, s konopljami, z juto in njih predeninami, s tkaninami od vsakovrstnih tvarin in s šitim blagom, s papirjem, s potrebščinami za trgovske in navadne pisarne, za risarje in slikarje, s sladčicami, s specerijskim in materialnim blagom, z jestvinami in pijačami vsake vrste, z oljem, s tolščami in tvarinami za svečavo, z dišavami in barvami, z mešaninami blagom, z živili in hišnim orodjem, s stari-narskim blagom, z odpadki;

dalje: knjigarstvo, trgovino z umetninami in muzikalijami, antikvarsko trgovino, odpravnništvo in razprodajo novin, knjižne in muzikalne posojilnice, bankirsko in menjevalsko opravilo, spedijsko, komisijsko in upravniško opravilo, opravilo službinskega posredovalca, opravilo novinarskega oznanovaleca in uvrščevalca, blagohranilne zavode (skladišča itd.), posojilnice gibál in strojev, banke, hranilnice, zastavljalnice, zavarovalnice, transportni obrt, železnice itd.

Trgovski odsek se voli po 3 volilskih kategorijah, (volilski razredi):

Ti volilski razredi sestojé:

- a) iz tistih trgovcev, kateri plačujejo od trgovine na leto vsaj po 100 goldinarjev cesarske dobitkovine brez doklad [veleko-tržje] (§. 7 odstavka 2, zakona z dne 29. junija 1868, št. 85 drž. zak.);
- b) iz tistih trgovcev, kateri plačujejo od trgovine na leto vsaj po 8 goldinarjev 40 kr. cesarske dobitkovine brez doklad, ter ne pripadajo h kategoriji a);
- c) iz ostalih trgovcev, kateri plačujejo od trgovine na leto vsaj po 2 goldinarja 10 kr. cesarske dobitkovine brez doklad. Na vsak način za utemeljitev volilske pravice v tej volilski kategoriji (volilskem razredu) zadostuje, da trgovec od svoje trgovine plačuje v dotični občini toliko cesarske dobitkovine, kolikor znaša najmanjši census, ki daje pravico voliti v deželni zbor (§. 7., odstavek 2., zakona o trgovskih zbornicah).

uro zabaval car, in mnogo plena je že bilo navezanega na konjih, ko je nov prizor privabil nase carjevo pozornost.

Po Vladimirskeji cesti ležla sta dva slepca, jeden srednjih let, drugi starec, s sivo kodrasto glavo in dolgo brado. Imela sta beli, ponošeni srajci, in na čez ramo križem obešenih oprtalnicah visela je na jedne strani vreča za pobiranje milodarov a nadrugej — strgan kaftan, zvit zaradi vročine. Ostale stvari, kakor gosli, balalajki in torbo s kruhom naložila sta na mladega fanta, ki je bil njihov voditelj. Sprva je slepec, ki je bil mlajši, držal se za ramo voditelja, a sam je vlekel starca. Pa mladi fant se je zagledal v lov in pozabil na svoja tovariša. Slepca sta se oddaljila od gledajočega. Držeč se drug drugega, tipala sta s palicama po tleh, in pogostem se spodtikala. Gledoč jih, Ivan Vasiljevič ni mogel zdržati smeha. Blizal se je njima. In zdaj je prvi slepec stopil v stran, pal v lužo, in potegnil je za seboj tovariša. Oba sta ustala vsa pomazana od blata, odkašljajoč se in zmerjajoč voditelja, kateri je gledal zevačó bleščeče opričnike. Car se je glasno smejal.

— Kdo sta, vidva? — vprašal je car. — Od kod prideta in kam gresta?

— Zemlja naj te požre! — odgovoril je mlajši slepec, ne da bi odkril kapo: — bodeš že zvedel, kmalu se bodeš postaral.

— Tepec! — zakričal je jeden opričnik: — ali ne vidiš, kdo je pred teboj?

— Sam si tepec, — odgovoril je slepec, uprši z belo mreno pokrite oči, — kako hočem jaz videti, ko nemam oči, — tebi je drugače, ti pa imaš zdrave oči, in lahko vidiš na široko in dolgo; povej mi, kdo je pred menoj, pa bodem vedel, kdo je.

Car je ukazal molčati opričniku, in laskovo je ponovil vprašanje.

— Mi smo veseli ljudje; — odgovoril je slepec — prehodili smo vasi in sela, idimo iz Mura v sloboda, šale uganjati, razveseljevati dobre ljudi, koga posadit na konja, koga spraviti s konja.

— Lej no! — rekel je car, kateremu so dopali odgovori slepčevi: — tedaj vi ste Muromci, prepekanci! Ali so še bogatirji v Muromu?

— Kako, da bi jih ne bilo! — odgovoril je slepec, ne obotavljajoč se; — tega blaga pri nas ne

bode; je strijc Mihej, ki sam sebe za lase uzdigne od tal; je teta Uljana, ki sama gre nad šurka.

Vsi opričniki so se zasmejali. Car že davno ni bil tako vesel.

„To so pa v istini veseli ljudje“, mislil si je, „vidi se, da neso tukajšnji. Naveličal sem se že mojih pripovedovalcev. Vedno mi pripovedujejo jedno in isto, še celo piskačev sem že sit. Od kar sem se z jednim malo pošalil, se me bojé; še smešne besede ne dobim od njih, kakor bi jaz bil uzrok, da se tega norca ni bolje duša držala!“ — Povej, fante, ali znaš ti pripovedovati pravljice?

— Kake pravljice, — odgovoril je slepec, — in komu hočem pripovedovati. Še dobro pomnim, ko sva pripovedovala staremu vojvodi o kosmatej kozi, pa prišla je vojvodinja ter se je razsrdila, in on je velel naju zapoditi z dvorišča, s palico udarši me za tilnik. Nadalje ne bova pripovedovala.

Težko je opisati hobotanje, ki se je razleglo mej opričniki. Stari vojvoda bil je v carjeve nemilosti. Slepcev zasmehovanje jim je ravno prav prišlo.

(Dalje prih.)

Dokler ni zahtevanega števila volilcev v sestavo prve volilske kategorije (I. a) volijo volilci te kategorije z volilci naslednje kategorije (I. b) skupno 6 pravih članov, tretja kategorija (I. c) voli 4 prave člane.

II. Obrtni odsek obseza obrtno industrijo, in sicer: izdelovanje kovin in kovanega blaga, strojev, orodja, aparatov, instrumentov, vozil, kamnov in zemljin, blaga od gline in stekla, lesenega in koščenega blaga, blaga od kavčuka in gutaperče, usnja, usujin in kožuhovin, kakor tudi izdelke od ščetin, dlake in perja, izdelke od preden in tkanin vsake vrste, istotako blaga opnarskega (tapedirarskega) obrta, oblačil in lepotin, papirja in papirnatega blaga, živil in užitnih tvarin, vsakovrstnih kemičnih proizvodov, stavbinskih izdelkov, kakor tudi proizvode poligrafnega in umeteljnostnega obrta; dalje naslednje obrte, kakor: hotele, gostilne, krčme, jedilnice in pivnice, restavrate, kavarne, jedilnice z gorkimi jedmi in ljudske kuhinje, mesarje, kopeli, brivce in frizerje, gledališke podjetnike, tehniške inženirje itd., naposled rudarstvo.

Obrtni odsek se voli po treh volilskih kategorijah (volilskih razredih).

Ti volilski razredi sestojijo:

- iz tistih obrtnih, kateri od obrta plačujejo na leto najmanj po 100 gold. cesarske dobitkovine brez doklad (§. 7., odstavek 2., zakona o trgovskih zbornicah);
- iz tistih obrtnikov, kateri od obrta plačujejo na leto najmanj po 2 gold. 10 kr. cesarske dobitkovine brez doklad ter ne pripadajo kategoriji a);
- iz tistih rudarskih obrtnikov, kateri od izvrševanja rudarstva plačujejo na leto vsaj po 4 gold. 20 kr. merovine brez doklad. Na vsak način za utemeljitev volilne pravice v volilski kategoriji (volilskem razredu) b) oziroma c) obrtnega odseka zadostuje, da obrtnik od svojega obrta plačuje v dotični občini toliko cesarske dobitkovine ali od svojega rudnika toliko merovine, kolikor znaša najmanjši census, ki daje pravico voliti v deželni zbor. (§. 7., odstavek 2., zakona o trgovskih zbornicah.)

Volilska kategorija II. a) voli	2,
" " II. b) "	10,
" " II. c) "	2,
vkupe .	14

pravih članov.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. aprila.

Njega Veličanstvo, presviti cesar se bode meseca septembra udeležil velikih vojaških vaj mej Temešvarom in Lipo na Ogorskem.

Gospodska zbornica **državnega zbora** je včeraj začela posvetovanje o oblačilni zganja. V gospodski zbornici bodo brez dvojbe vsprejete spremembe, katere je nasvetovala dotična komisija. Gališki člani gospodske zbornice se ustavljajo takim premenam, a ker vidijo, da bi bilo vse ustavljanje zaman, vzdržali se bodo neki glasovanja. — Justični odsek zbornice poslancev je vsprejel vladno predlogo odvetniškega reda za podlago daljšim posvetovanjem.

Bolgarski knez je predvčeraj prišel na Dunaj in od tod je včeraj odpotoval v Darmstadt. Ko je jedva knez prišel na Dunaj, peljal se je cesar v „Hotel Imperial“, ker se je prvi ustavil, ne da bi bil čakal njegovega pohoda. To nenavadno odlikovanje je jako razveselilo kneza. Cesar je precej dolgo občeval in zahvalil se za presrečni vsprejem, cesarjeviča in cesarjevičunje v Varni.

Hrvatski sabor je sklican na 21. dan maja. Pred snidenjem hrvatskega sabora se bode razpustil ogerski državni zbor.

Vnanje države.

Ker poljedelske banke v **Rusiji**, katere posojujejo na hipoteke, jemljó prevelike procen-te, tako da zemljedelec pri njih prav za prav ne dobi pomoči, ampak še le prav razruši svoje posestvo, sklenilo je več veleposestnikov, obrniti se na državno banko, da bi tudi ona začela posojevati na dolge obroke. Glavni zavodi, ki posojujejo na hipoteke: društvo vzajemnega zemeljskega kredita, Kersonska zemlska banka, 11 delniških zemskih bank, 7 hipotekarnih zavodov v Pribaltijskem kraju in zemsko kreditno društvo poljskega kraljestva jemljó tako velike odstotke, da požró 26% čistega dohodka zemlje, na katero so posodili. — Da se pijanstvo omeji, sklenila je vlada jako strogo nadzorovati vse gostilnice in po moči njih število pomanjšati. Nove gostilnice odpreti bode dovoljeno samo v mestih, v krajih, kjer so uradi, pri toplicah in samostanih, a

treba bode razen v mestih zato vselej dovoljenja finančnega ministra.

4. maja so na **Francoskem** po celem deželi občinske volitve. Te volitve imajo velik pomen, ker odločijo potem volitve senatorjev. Zato ni dvojiti, da bodo monarhisti in imperjalisti napeli vse sile, da kje zmagajo. Kako je bonopartistom vsako sredstvo dobro, da bi le dosegli svoj namen, kaže to, da se v nekem shodu v četrtak mladobonopartisti sklenili glasovati pri bodočih občinskih volitvah povsod za radikalce, kjer ne bi bilo upanja da zmaga njih kandidat.

Predvčeraj so bile volitve na **Španjskem** in je vlada pridobila veliko večino. Pa saj družega ni bilo pričakovati pri silnem vladnem pritisku. Mnogo civilistov in vojakov je bilo dejanjih v zapor. Več opozicijskih kandidatov je odstopilo, ko je videlo da se ni moč upirati vladnemu pritisku. Vlada upa da je kakih 350 njenih kandidatov izvoljenih, Privrženci Zorille in Castelarja se neso udeležili volitve.

Angleška vlada je neki odgovorila egiptovski, da redaj ne more odposlati nobene pomoči v Berber in se to pred štirimi meseci tudi zgoditi ne more. Ta odločitev se je naznanila guvernerju v Berber in se mu dovolilo, ako je moč umakniti se. Rusija se bode neki upirala, ko bi Anglija hotela prevzeti protektorat v Egiptu, tudi če bi vse vlade v to privolile. Zabar paša, katerega je priporočal Gordon za sudanskega guvernerja, a ga angleška vlada ni hotela potrditi, sedaj hujska rodove k ustaji. V Kajiri prikazujejo se nevarna znamenja fanatizma. Jeden angleški vojak je umorjen. Egiptovski ministri so vedno bolj sovražni Angležem. Kedive zaman skuša posredovati mej angleško vlado in svojimi ministri.

Okrožnica angleške vlade vlastem, da bi se sklicala konferenca o uravnavi **egiptovskih financ** poudarja, da dohodki Egipta zadostujejo pri normalnih razmerah, a se ne morejo ž njimi poplačati angleški okupacijski stroški in pripoznana odškodovanja za opustošenje v Aleksandriji, in ravno tako ni nobenih sredstev plačati 20 milijonov, ki so se vzeli pri Rothschildu na posodo za sudansko ekspedico. Konferenca se bode morala baviti s tem, kako najti sredstva, da se te potrebnosti poravnajo. Nota priporoča pomanjšanje vojske. V Parizu je bil sklican v soboto ministerski svet, da se je pod predsedstvom Grevyja posvetoval o teh zadevah. Sklenilo se je, da se prej nič definitivnega ne sklepa, dokler se ne bode Jules Ferry posvetoval z baronom de Courcelom, ki je poklican iz Berlina in Waddingtonom, ki je poklican iz Londona v Pariz. République Française, ki ima zveze s francoskimi vladnimi krogi, pravi, če se snide konferenca, se ne bode mogla baviti samo s finančnim vprašanjem, ampak tudi z drugimi vprašanji, kajti pomanjkanje denarja ni jedna bolezen, za katero hira Egipt.

Dopisi.

Iz Trsta 26. aprila. [Izv. dop.] Koncert pevskega oddelka delavskega društva v 20. dan t. m. pri Monte verde bil je še precej dobro obiskan. Sešlo se je bilo par sto ljudij, polovica članov obeh oddelkov, inteligence malo, katere se pogreša pri vsakem koncertu.

Zbrani pevci, večinoma dijaki, pod vodstvom g. Stelétta, so vse točke dobro izvršili, posebno so se odlikovali pri pesni „Hrvaticam“. Ženski četverspev „Planinar“ je tudi občinstvu ugajal in se je moral ponavljati. Osmospev se je ipak dobro obnesel. Najlepše se je pela „Domovina“, mešani zbor, tako močan zbor se redkokrat čuje v Trstu. Sploh petje je bilo dobro in z veseljem se priznava, da napreduje. Ko se je pri velikem plesu v gledališči Fenice pogrešalo lepo petje in so bili pevci razkropljeni, brez mladega naraščaja, uvideli so, da tako ne sme dalje biti, začeli so se zbirati in društveni uradnik je stvar poprijel, jih združil ter napravil močan zbor, kojemu je predsednik. Občna želja je, da bi se pevski zbor še pomnožil, da ne bi ostali brez petja, kadar gredó dijaki na počitnice. Na citre in gosli so gg. Prev, Guzelj in Stelét prav spretno in precizno svirali. Tudi osemletna deklica Umekova je kaj ljubeznjivo deklamovala „Slovenko“; zopet jedna domača cvetka več, ki bode pripomogla, da se druge prebudé in navduše.

Mej koncertom se je bilo nebo zatemnilo in pričelo je deževati, bliskati in grmeti; v dvorani je navstala vročina in tišina. V tem nastopi g. Muha na oder, za njim celi odbor, dva odbornika gresta po predsednika, da bi se tudi on pridružil. G. govornik v daljšem govoru poudarja zasluge in trud predsednika za delavsko društvo, prosi ga, da bi vsprejel dar v znamenje zaupnosti in vernosti od nekojih draštenikov. G. V. Dolenc se toplo zahvali za dar in priznanje tolike zaupnosti. Poklonitev je zlata medalja v vrednosti 100 gld., za katero je kacij 80 članov zložilo denar, ne da bi še druge člane nadlegovali, akopram bi bilo lepo, da se je

uplívne može od opozicije nagovorilo, da bi na druge uplivali in svoj obolus doprinesli. Slavnost bi potem imela več utisa, ne bila bi tako rekoč prisiljena, mlačna in skromna.

To je bil zadnji koncert od strani naših društev pri Monte verde, ako se katero še ne požuri do 24. maja, ker naprej za tri leta prevzame Čitalnica prostore in se bode dvorana odsle zvala „Salo del Casino Slavo“, a ne več Monte verde.

Opozicije klub delavskega društva zavednih mož je v pogovoru, kako in kakov spomenik bi se napravil prvemu ustanovniku društva, to je, gosp. J. Dolinarju. Vsakemu svoje, ker resnica je Bogu in ljudem ljuba.

Domače stvari.

— (**Škofom Ljubljanskim**) **Imenovan je gospod dr. Gogala**. To preveselo vest dobili smo ravno pred sklepom lista.

— (**Vojvoda Parmeški**) prišel je včeraj zvečer s posebnim vlakom z Reke v Ljubljano, je tu na železnici obedoval in po jednournem prestanku se s posebnim vlakom po Rudolfovi železnici odpeljal v Gmunden.

— (**Škušnje za učiteljsko sposobnost**) je delalo v Ljubljani zadnji teden 15 učiteljev in 17 učiteljic. 1 učitelj je delal izpit za meščanske, vsi drugi za ljudske šole, jedna učiteljica za francoski jezik, druge za ljudske šole. Dva učitelja sta mej preskušnjo odstopila. Od ostalih dobili so spričevalo II. vrste 4 učitelji in 7 učiteljic, spričevalo III. vrste dobilo je 9 učiteljev in 7 učiteljic, in spričalo IV. vrste 2 učiteljici. Trije so dobili sposobnost le za nemške, jeden le za slovenske ljudske šole, vsi drugi pa za slovenske in nemške ljudske šole.

— (**Nova slovenska knjiga**.) Naslov jej je: V Ljubljani 1884. Povest Slovincem v pouk. Ne v Ameriko! Po resničnih dogodbah sestavljen in spisal Jakob Alešovec. Cena 1 gld. (nevezana). Založil pisatelj. Tisk J. Blaznikovih naslednikov 231 str. V tej knjigi pripoveduje se v priprustej besedi življenje in trpljenje slovenskih izseljencev v Ameriki, popisujejo in predstavljajo se dogodki, ki bodo čitatelju gotovo ugasili željo, iti iskat sreče onkraj atlantskega morja. V tem smislu bode knjiga dobro učinkovala na naše rojake in bode zlasti dobro berilo za zimske večere. Vendar bi bili želeli, da bi se bili nekateri prizori napleskali v jasnejih bojah, vsaj malo bolj idealizovano. Ipak pa priporočamo ta najnovejši proizvod našemu občinstvu s pristavkom, da je tisk, papir in vnanja oblika prav čedna.

— (**IV. hrvatski vinski semenj**) zaključil se je preteklo soboto. Uspeh bil je malo boljši, nego na zadnjem semnji. Prodalo se je samo 219 1/2 hektolitrov vina, 579 steklenic desertnega vina in nekaj nad 100 litrov večinaoma sremske rakije, ves promet iznašal je 5790 gld. Večina kupcev bila je iz Kranjske.

— (**Razpisana**) je služba učitelja na jednorazredni ljudski šoli pri sv. Juriji. Plača 450 gld. in stanovanje. Prošnje do 14. maja t. l. na okr. šol. svet Ljubljanski.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 29. aprila. Cesarjevič s soprogo dospel semkaj ob 12. uri 10 minut.

Trst 28. aprila. Nadvojvoda Albrecht prijadral je z oklopnim vojnim brodovjem ob 6. uri. Strel na Gradu in oklopnih, sijajen vsprejem, na tisoče ljudstva, gromoviti živio! in evviva! Ladije v luki so v zastavah. V stanovanji je nadvojvoda v hotelu de la Ville.

Dunaj 29. aprila. Vsled včerajšnjega volilnega shoda odložil je dr. Kopp svoj mandat. Vlada je predložila pogodbo s severno železnico.

Peterburg 29. aprila. Journal de St. Peterbourg poroča: Večina velevlástij odgovorila je povoljno na vabilo Anglije k konferenci.

Razne vesti.

* (Tifus na Švicarskem) nenavadno hudo razsaja. V Genfu jih je v sedmih tednih od 17. februarja do 5. aprila 1047 zbolelo za to boleznijo. Tedenski minimum znašal je 24, maksimum pa 349. Umrla jih je kakih 100. Zdaj pa bolezen pojema. V Zürichu je pa sedaj, kakor se kaže, bolezen dosegla vrhunec, vse bolnice so prenapolnene z bolniki. V treh dneh jih je minuli teden 73 na novo zbolelo. K sreči bolezen ne terja preveč smrtnih žrtev. Umerje jih le kakih 5%, največ pobira mlade ljudi. Strah v mestu je velik.

